

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 10.886 Școl. 1910.

CONCURS.

Din fundațiunea Iosif, Elena și Ioan Lupu formându-se un stipendiu de una sută și cincizeci (150) coroane, pentru conferirea aceleia se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

La acest stipendiu pot concura nepoții și strănepoții fundatorilor, cari cercetează vre-o școală elementară, medie sau vre-o universitate, sunt sânguritori și au purtare morală bună.

Cereri de concurs sunt a se înainta în termenul indicat la consistorul arhidiecezan, însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez,
2. Testimoniu școlar,
3. Adevărită de rudenie cu fundatorii.

Cereri intrate după expirarea termenului nu se pot lua în considerare.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan ca senat școlar, ținută la 23 Septembrie 1910.

Consistorul arhidiecezan.

Din trecut.

II.

Vom continua cu espunerea faptelor, așa cum s'au succedat în viața noastră publică. După moartea lui Șaguna, ziarul nostru a continuat să reprezinte politica lui Șaguna, și să facă propagandă pentru acceptarea ei din partea obștei românești. De aceea, în preajma ținerii conferinței naționale din anul 1875, convocată la Sibiu, ziarul nostru a făcut în numărul 36 un eseu asupra situației, și exprimându-și părerea de reu, că bunul început, făcut la anul 1872, în conferința națională din Sibiu, a fost paralizat

de hotărârile forțate ale celeilalte conferințe naționale, ținute la Alba Iulia, — își exprimă vederile astfel:

„Trebuie să recunoaștem erorile noastre, ale Românilor în genere, deși nu am conlucrat toți la ele, și trebuie să cunoaștem greutățile, cari ni s'au pus curmeziș în drum în anii din urmă, dela datul rădăcirilor politice, și să recunoaștem, că fără delăturarea lor suntem amenințați în existența noastră. Dacă vom fi în stare să ajungem la recunoaștința aceasta, vom fi în stare să pășim și la îndreptarea situației noastre, altcum ne vom afunda și mai tare în abisul, spre care am pornit...”

... Salutar pentru interesele noastre cele sfinte în împrejurările de astăzi nu poate fi decât lupta, însă lupta legală parlamentară.”

Deci concluzia: Românii să accepte politica da activitate, să trimită deputați la dietă, însă oameni probați, cari știu „să înfrângă toate săgețile contrariilor și știu să reziste tuturor curselor seducătoare”, nu însă „de aceia cari să-și cante de treburile lor”.

Dar n'a fost ascultat glasul ziarului nostru, care era glasul lui Șaguna, pentru că conferința națională a Românilor ardeleni, ținută în 11/23 Maiu 1875 în Sibiu, a acceptat cu mare majoritate propunerea, ca și de astădată să fie observată *absoluta pasivitate* față de alegerile de deputați pentru dieta din Pesta, din motivul, că nu recunoaștem uniunea. Ceice țineau atunci la vederile ziarului nostru, făcuseră propunere contrară, prezentată adunării din partea avocatului Dr. Ioan Borcea, de cuprinsul următor: 1. „Procedere solidară cu Românii din Ungaria în toate chestiunile și pe teren legal. 2. Alegerea de deputați la dietă a celor mai probați bărbați români. 3. Obligarea acestora a procedea în chestiuni naționale solidari cu deputații celorlalte naționalități ne-

maghiare, cari se află în pozițiune egală politică cu noi, și în special solidari cu deputații Românilor din Ungaria.”

Se făcuse apoi și o altă propunere, mijlocitoare, din partea dlui I. A. de Preda, avocat, de înțelesul următor: 1. „În principiu pasivitate, 2. participare la alegeri, însă așa, ca deputații aleși să nu intre în dietă.”

Un cerc electoral român din Ardeal și-a însușit acest mod de procedare la alegerile pentru dietă: al Orăștiei. A ales deputat român, pe Laurean Berceanu, care însă nu a intrat în dietă. A ales apoi în locul seu pe Axente Severu, care încă a ramas acasă, nu s'a dus la Pesta, în urmă pe Dr. Avram Tincu, care tot așa a făcut. La a patia alegeri voturile au fost date pentru Ioan Balomiri, care pe la sfârșitul ciclului parlamentar și-a prezentat credenționalul și și-a ocupat locul în dietă. Doi ani însă și mai bine cercul a rămas nereprezentat în dietă.

Frumoasă a fost motivarea făcută politice de activitate din partea avocatului Dr. Ioan Borcea, atât de frumoasă și de temeinică, încât însuși Bărbănu a trebuit să recunoască, cumcă a ramas adânc impresionat de cele spuse de Borcea. Între altele a spus Borcea, că cei ce afirmă, că activiștii sunt oamenii guvernului, și că vreau să facă numai servicii guvernului, sunt în mare rădăcire, pentru că tocmai pasiviștii fac cele mai bune servicii guvernului, prin aceea, că nu aleg și nu trimit deputați la dietă, ci lasă mână liberă guvernului, ca să-și aleagă el oameni, cari îi sunt pe deplin devotați. Dacă s'ar accepta politica activiștilor, multe locuri de ale deputaților guvernamentali le-ar ocupa deputații români, cari apoi ar apăra cu adevărat interesele poporului, care i-a ales. Guvernului și Ungurilor le convine politica de pasivitate; deci pasiviștii sunt oamenii guvernului!

Dar cu toată argumentarea frumoasă, propunerea a căzut și s'a primit de nou pasivitatea, pentru că, cum am spus și în articolul premergător, activiștii nici nu erau considerați de Români, ci de trădători, renegați, maghiaroni, deci cum să se poată accepta de bun aceea ce vreau trădătorii și renegații?... Așa a fost atunci, și așa e și astăzi.

S'a ales apoi o comisiune, un comitet, care să execute conclusele conferinței, — dar comitetul n'a prea făcut nici un pas în privința aceasta, ci le-a lăsat toate în voia întâmplării și în grija poporului nostru, pe care ziarul guvernamental „Fester Lloyd” astfel îl judeca și batjocorea:

„Între Românii din Transilvania nu vrea să prindă rădăcini o idee rațională. Acest popor serman și amăgit zace cu totul sub anatema unor complici fără patrie. Spre a se decide la o faptă, ce ar putea să provoace rezistența statului, le lipsește Românilor avântul, pasiunea și puterea, precum și capacitatea de a satisface așteptările corifeilor. Românii se vestejesc într-o pasivitate tragică, la care se supun de bună voie, pentru că convine cu gradul primitiv al desvoltării și cu trândăvia spiritului lor. Această pasivitate face să apară întreaga poporațiune aproape perdută pentru scopurile morale ale statului și societății... Protestul contra uniunii, care se manifestă în abținerea dela alegeri, este o farsă mizerabilă, pe care o dau de rușine faptele... Cehii sunt pentru Austria cu mult mai mult decât Românii din Ardeal pentru Ungaria, și ce rezultate au obținut (cu pasivitatea lor)?... Și Cehii formează un popor de milioane, aparțin celor mai avute și mai inteligente națiuni ale monarhiei, cu un trecut istoric, și fac parte din o mare familie de popoare, pe când Românii din Ardeal sunt puțini la număr, nedesvoltați spiritualmente,

FOIȘOARĂ.

Notițe istorice

referitoare la bisericile din protopresbiteratul Dej

de Gavril Hango, presbiter.
(Urmare).

18. *Finteușul-mare*. Biserica de piatră, terminată la 1826 și sfințită prin parohul Ioan Filip din Fănațe, protopopul Chioarului. Iconostasul pictat frumos de I. Trombitescu din Brașov. — Chramul: Sf. Ioan Botezătorul: — Antimis nou dela fer. arch. și metr. Miron Romanul din anul 1898. — Cărți bis. 19. — Biblie are, ediț. București 1688.

19. *Berchez filie la Finteușul-mare*. Biserica de lemn, zidită în a. 1896 și sfințită de protop. onor. Gr. g. Pletosu, prof. gimnaziului în Nășăud. — Chramul neindicat. — Antimis dela Filoteiu epis. Bazanului (România) din anul 1851 (oare nu 1751? Vezi Gârboiu).

20. *Bozinta mare*, filie la Finteușul mare. Biserica de lemn, clădită la a. 1898 și sfințită prin par. loc. Stefan Dragoș din comuna Finteușul mare. Chramul neindicat. — Antimis dela actualul arh. și metr. Ioan Mețianu, din 20 Septembrie 1900.

21. *Gălgău*. Biserica veche, de lemn, renovată și zugrăvită în anul 1867 și sfințită prin protopopul de atunci Ioan Bodea din Gurgești și par. loc. Vas. Gorn. — Chramul neindicat. Antimisul nedescifrat b1. — Cărți bis. 14. Biblie nu are.

22. *Gârboiu*. Biserica veche, de lemn. Inscriptii: „Aciastă sfântă biserică o au făcut meșterul Isai Mihail și lângă dânsul au fost meșter Nicoară.” — „Aciastă biserică sau zugrăvit în zilele înălțatului împărat Iosif al doilea și lucrată împreună cu Voivodul Iov, voivodul Filip și voivodul Ion.” — Biserica e clădită pe pământ riemișesc și a fost proprietatea nobililor mici din loc. Domnul de pământ însă contele Lazar din Bația prin anii 1780—1790 a adus preot unit pe seama urbariaștilor săi și pe preotul unit l-a introdus cu puterea în biserică, mișilor nobili gr.-ort. așa, că câțeva vreme au slujit doi preoți în biserică aceasta, unul unit și altul neunit, pe rând, și cari de multeori se certau dela venite, până când la plânsoarea nobililor mici gr.-ort. tabla crăiasă a scos pe preotul unit și pe urbariaștii uniți din biserică, și așa biserică apoi a rămas în proprietatea credincioșilor gr.-ort. până în ziua de astăzi. Contele Lezar în urmă a dăruit uniților prin anii 1810—1820 o moșie de eclesie și o grădină, pe care le a clădit biserică de lemn, ce există și azi, cumpărată și adusă din Reteag. — Pe hotarul acestei comune, la Leurda, a fost o mănăstire, ale cărei ruine

și azi se mai cunosc. Mănăstirea aceasta a fost dăruită dela mijlocul veacului 18, când călugării au fost alungați, iar pământurile ei împărțite de contele mare proprietar între urbariaștii săi. Dela mănăstirea aceasta să se fi adus clopotul cel mic la biserică, și două Antimis: unul dela episc. Klein și altul dela episc. Aaron, ambii uniți. — Chramul neindicat. — Antimis din a. 1751, dar nu se știe dela cine. — Cărți bis. 9. Biblie nu este.

23. *Gostila*. Biserica de piatră zidită prin anii 1810, și renovată în a. 1891, când s'a și pictat prin zugrăvul Ioan Pop și s'a sfințit din nou prin prot. tract. T. Hermann și par. loc. Ioan Bazara. — Chramul Sf. Nicolae. — Antimis dela ep. Șaguna din a. 1852. — Cărți bis. 20. — Biblie nu are.

24. *Magoagea*. Din vechime a avut o biserică de lemn, clădită în mijlocul cimitirului, pe locul unde se află azi grădina școl. de pomi. Biserica aceasta după zidirea bisericii de azi, a fost dăruită credincioșilor gr. cat. rom. din Poiana-Porcuului, cari și azi o folosesc. — Biserica de piatră, de azi, a fost zidită prin anii 1820—1833, în mijlocul satului lângă drum spre răsărit pe o grădină dăruită de birăul satului Vasile Hango Bica, înmormântat în progădia bisericii. Biserica a fost zidită de palerul Vas. Bonțiu din Olpret, care însurându-se în sat, și-a schimbat numele după femele în Petruțiu, iar coperișul înalt al

turnului înconjurat în cornuri de patru turnulețe, a fost ridicat de lemnariul numit Toader din Lujeriu. Prin anii 1840 biserică și progădia ei au fost înconjurate cu zid de piatră, care și azi există, iar în anul 1866 a fost pictat iconostasul, în stil bizantin foarte frumos, de un anumit Berki Ferencz, cu gresala numai, că Sf. Nicolae, carele este Chramul — patronul bisericii, binecuvântă cu mâna stângă. — Antimis are din anul 1751, dar nu se știe dela cine. — În turn sunt două clopote dăruite de episc. A. Șaguna în anul 1852, căci clopotele aduse de la biserică cea veche au fost luate de revoluționarii maghiari, când au jefuit comuna în toamna anului 1848. — Diferite cărți bis. are 19, între cari și biblia din Sibiu, ediț. Șaguna, din anii 1856—1858 (Din Monografia com. Magoagea, de presb. Gavr. Hango, manuscris).

25. *Muncel*. Din istoria bisericii de aici nu se știe altceva, decât cele ce se span în inscripțiile următoare: „La anul Domnului 1790 sau înnoit biserică din lemn prin mine Petru Rad, meșter de lemn din Ognă” și „La anul 1792 sau zugrăvit biserică prin mine Ioan Alexandru zugrăvul și păcătosul, sub protopopul Ilie Lador.” — Chramul Sf. Nicolae. — Antimis dela ep. D. Novacovici din an. 1762. — Cărți bis. 12. — Biblia lipsește.

(Va urma).

și nu pot afla nici în sine, nici aiurea o rezervă morală..."

Intocmai cum zicea și Șaguna: Nu suntem atât de tari ca Ungurii, să facem aceea ce au făcut Ungurii, pentru că ne lipsește aristocrația lor și averea lor, și nu suntem nici ca Cehii, ca să-i putem imita, pentru că Cehii au orașe, au comerțul și industria în mâna lor, au inteligență și averi, — noi deci trebuie să ne acomodăm împrejurărilor totdeauna. Dar nu ne-am acomodat, ci pe cei ce ne dădeau sfatul acesta i-am declarat de vânzători de neam!

Conferențele învățătoarești.

VI.

Atențiunea și susținerea ei în școală.

De *Diomid Bedelea*, inv. în Hădărău, tractul Lupșa. (Urmare).

Așa ca copilul acesta se retrag din toată viața pustiind gândirii: geniali, pe cari îi putem numi maeștrii muncii tenace. În creșterii unui Spinoza și al unui Descartes altă viață, și în inimă de altă valoare este lumea, decât cea ce pe ei îi impresionează. De regulă tac, pentru că ne conștientăm discuta în gândurile lor, și așa urmăresc lucrurile, ca magii testamentului nou steaua. Kepler după ce cu anii lucră ca să afle legea sistemului solar, la 9 ani de muncă i-a succedat pe planeta Mars sa o cuprindă într-o clipă; și iarăși în mulți ani de arăduri află raportul între rotațiunea planetelor și între terenul făcut de radius vectori. Și atunci zice victorios: Acum pot să-mi scriu liniștit cartea. Că contemporanii mei sau succesorii o vor citi sau nu, mi-e tot una. De ce să nu aștepte 100 ani după cetituri, când și Dumnezeu a trebuit să aștepte 6000 ani după un observator? Buffon încă are plăcere în muncă, lucră neconștient câte 12 ore pe zi, și că atențiunea lui cât de tenace i-a fost, ne adevărește, că opul: "Epoque de la Nature" l-a copiat de 18 ori. Demosthenes decopiază de 8 ori Thucydides, opul său istoric. Sculptorul Carlo Moratti de 300 ori transformează capul lui Antinous, până e mulțumit cu el. Voința de muncă a lui Campanella și atențiunea tenace a lui nu o pot nimici nici cei 27 ani de grea robie. În închisoare crează opurile sale filosofice și mândru zice, că și îngropat lucră atâta pentru binele comun, ca unul viu.

Dar nu suntem toți geniali, deci nici puterea atențiunii nu e egală la toți.

Deosebirea cea mare ce este între tăria atențiunii la geniali și la cei de rând, răstoarnă doctrina lui Jacotot, că oamenii după pricepere, inteligență sunt egali. "Toți ne-am născut — zice Cornelle, Newton!" La toți oamenii aceleași calități spirituale, dar nu aceleași fapte, iată deosebirea: Deosebirea cea mare vine și de acolo, că nu avem același gust, aceeași voință.

După aceste putem zice: La geniali atențiunea e putere statornică, constantă, durabilă, iar la oamenii de toate zilele e întreruptă, munca lor e fragmentară. La acești oameni numai prin obișnuire și educațiune îndelungată putem face atențiunea tenace, continuă și aliată cu voința.

Să vedem acum educațiunea aceasta: Atențiunea copiilor în învălmășala impresiunilor și a efectelor pururea e în stare transitorie. Încă și un obiect nou numai îl observă, puțin îl judecă. Alte variații de și trezesc atențiunea în ei, tenace nu o fac, chiar pentru că lipsește din ea elementul voinței.

Educațiunea atențiunii, din lipsa unor motive interne, la început se începe cu interese externe, cu unele obiecte atrăgătoare. (Abcedarul de aceea e înzestrat cu chipuri.)

Când vedem, că la băiat un obiect extern i-a lăsat atențiunea, atunci nu-i ertat a-l conturba. Ce îl interesează e obiectul atențiunii lui.

Avem a lua în considerare și temperamentul copilului. Pe unii îi surprind și cele mai neînsemnate, mai mici evenimente; pe alții nu. Sunt iarăși de aceea la care atențiunea foarte cu greu trece de la un obiect la altul, așa că inv. vorbește despre obiectul B, iar elevul încă e tot la A. Aici imi reamintesc pe inv. acela, care la finea orei a întrebat pe un școlar, că ce știe spune despre negură, iar băiatul a răspuns: rândunelele se mută toamna. Inv. la începutul orei a vorbit adeoc și despre călătoria rândunelelor. Pe asemenea băiat ușor îl ținem prost, deși nu e. Minte lui e confundată în idei, nu mult se interesează de lucrurile ce-l în-

presoară; și din contră, sunt mulți ușori la memorie, pe cari îi ținem niște capacități, deși nu merită epitetul acesta; pentru că învață câte ceva în grabă, dar chiar așa de iute și uită.

După aceste constatări voi grupa educațiunea atențiunii în următoarele puncte:

1. Odată numai spre puține obiecte să atragem atențiunea băieților. Voință să învețe deodată mult, vei ajunge la un rezultat chiar contrar, nu vor ști nimica. Nu-i mai mare lovitură decât o lecție în care e mult nou și variat. Ajungi în starea sufletească a lui Faust, care a strigat: Așa mă prosteste mestecătura aceasta, capu-mi sună ca roata morii!

Atențiunea copiilor merită cruțare, ca floarea debilă. Voință a uda această floare nu-i ertat să o pui în calea apei ce se scurge de pe roata morii, că se va rupe. Chiar așa și atențiunea copiilor își află moarte în fața zecilor obiecte nouă ce-l copleșesc. Dacă le dăm spre învățare idei și concepții nouă, e bine să alegem numai câteva clare, decât 20 lucruri cari vor rămânea în negură. Că doar nu numai aceea e de însemnată, ca noi prin însușirea acelor idei să progresăm, ci lucrul principal e, ca băieții să capete plăcere și dorință de a se mai așeza la masă spre studiere.

În credința greșită sunt unii, că băieților nu le place a repeta, pe ei lucrurile ce se schimbă, lucrurile variate îi distrag. Presupunerea aceasta e luată din starea sufletească a celor mari, cari de un lucru de grabă se satură, pe când băiatul la care toată lumea aceasta e nouă, ca plăcere ascultă povestea care a auzit-o de 99 ori. Se bucură când își poate ocupa și el oarecum simțurile, fantasie.

2. Să ocupăm atențiunea scurt timp.

Cu ori ce studiu se ocupă băiatul, lucru greu și obositor are să termine până-l va înțelege; deci să nu fim fără răgaz, dacă el încet va înainta în înțelegerea acelu studiu. Cine începe a învăța dansul, ori să dueleze, mult timp nu știe care mușchi are să-l folosească și care să-l lase să odihnească. La început folosește și pe acela, pe care nu ar trebui. Nu e corect a sili pe elevi să otească, scorie mult timp, dar și de vedem zelul acesta să-i împedecăm, pentru că e știut că atențiunea mare sau emoțiunea mare împedecă și răsuflarea. Dar se încaibă în ei și moravuri rele. (Își rod unghiile, mișcă mâinile, picioarele etc.)

3. Atențiunea o ține trează și o disciplinează interesul și nu pedepsele. Pe un copil începător, pe unul care nu se știe interesa, pentru neascultarea lui a dojeni e atât cât a pedepsi pe cineva pentru neîntreținerea unor puteri de care nu dispune. Interesul, simpatia față de obiectul respectiv e oleul ce nu lasă să se stângă flacăra atențiunii. Impresiunile externe (de es. dojana, nuiaua, etc.) în loc să nutrească atențiunea, o împrăție, precum vântul mare în spume și aburi mână apa. "Vagabundarea" atențiunii se poate îndrepta liniștit prin acțiunea grabnică a inv., dar mintea trează în direcțiunea dorită numai simpatia o poate conduce, nu forța. De aici reiese, că la școlarul egitat cu amenințare sau cu răsplăta, atențiunea se abate dela studiere și se îndreaptă spre obiectul care i-a cauzat temere sau dorință. Locke foarte corect constată, că cuvintele sentimentale, măgulitoare, nuiaua preocupă mintea copiilor atât de mult încât alte impresiuni nu au loc în ea.

4. Motivele trebuie aplicate amăsurat temperamentului, dezvoltării și destinației copilului. Pe copilul frios sau preocupat, pe cel greoi, sau ușor la memorie, cu diferite moduri de tractare avem a-l îndemna la atențiune.

Dacă copiii văd, că nici jumătate nu pot înțelege sau învăța din aceea ce ajunge înaintea atențiunii lor, vor deveni neîncredători față de calitățile ce posedă, și nici de aceea nu se vor apuca de eventual ar putea cuprinde și înțelege. Elevul greu la memorie, din cauza grăbirii inv. ușor la memorie, foarte ușor rămâne la calea jumătate în lecțiune. Trebuie să i se lase timpul necesar ca să se cugete, că și el chiar ac-o va ajunge unde cel ușor la minte.

Dacă inv. lasă timp celui frios și greu la pricepere pentru a se cugeta, se va convinge despre infalibilitatea atențiunii tenace. În general la cel frios să-i micșorăm temerea înainte de a-i grația atențiunea.

Dacă prin temperament înțelegem modul schimbării emoțiunilor, atunci mersul încet sau grabnic al modului de simțire e un agent al atențiunii, putem zice mâni și picioare. Pe când la flegmatici încet și prin muncă migăloasă ajunge gândul la maturitate deplină, la cei holerici iute se ivște. Din cauza aceasta cei din urmă cu greu ajung la o judecată corectă;

pentru că cugetele lor în multe părți vagabundă. Ei mai mult se interesează de trăsăturile similare ale obiectelor decât de cele diferite, știu spune câte o glumă, dar nu au răgaz la formarea ideilor exacte. Așa fac ca Pyrrhus, care a răspuns, când l-a întrebat cineva, că de care cântăreț îi place mai bine: Polysperchon e cel mai bun general". La asemenea oameni trebuie să le atragem atențiunea la acele părți, cari sunt necesare la alcătuirea judecății și să ridicăm pe cele bagatele la aparență, dar însemnate, pentru o judecată exactă.

E lucru critic, când sub conducerea unui inv. greu la memorie ajunge un elev ușor la pricepere. Fiește care merge pe calea lui, numai cât căile acestea sunt contrare. În asemenea caz inv. despre atențiunea copilului ușor își formează judecată nedreaptă, necorectă, îi poate acuza că nu e ascultător, nu e atent, dacă elevul cele auzite nu le va și repeta punctuos.

De altă parte și elevul poate să fie nedrept față de inv., când atențiunea lui nici decât nu voeste a se acomoda la repetițiile necesare și acele le cugetă ca nește efecte păgubitoare, stupide pentru el.

Pe băiat de o parte atențiunea lui sburdănică, de altă parte numărul micuț al ideilor ce le are, îl îndrumă să-și repetească acele idei des. Deci inv. greșeste atunci, când priceperea elevului o asemăază cu a lui.

(Va urma).

Intrunirea agricolă din Săsăuși.

Comuna Săsăuși (cero. Noorich) e cea mai de seamă comună românească de pe Valea-Hârtibaciului. Ea e locuită de o populație viguroasă, harnică și deșteaptă. Locuitorii ei, în mare majoritate, se îndeletnicesc cu cumpărarea și vânzarea de vite. Acești negustori deștepti și îndemnațeci cutieră aproape toate târgurile din Ardeal și daraverile lor negustorești merg de minune.

Întreagă comuna, cu străzi regulate și în parte pardosite, cu case nouă, aproape toate acoperite cu țiglă, cu supraedificate economice, corăspunzătoare, cu o frumusețe prăsilă de vite, își face cea mai bună impresie. Deși între condițiuni locale priincioase, acest popor până bine de curând a fost lipsit de așezăminte, cari să aibă de scop ajutorința reciprocă a locuitorilor. Cum Săsăușul e în mare depărtare de orașele din partea locului și cum comunicația e din cele mai anevoioase, căpeteniile comunei în frunte cu zelosul paroh G. Gergel, acum sunt 9 luni, temeiul au pus unei societăți de consum, și afacerile prăvăliei în scurt timp au produs roadele cele mai binecuvântate.

În timpul mai nou conducătorii consumului au crezut de sosit timpul pentru alcătuirea unui nou așezământ cu menire de a lucra la ridicarea nivelului moral și material al locuitorilor din Săsăuși. La apelul lor, adresat comitetului central al Reuniunii române agricole sibiene, pentru a întreprinde cu sfaturi și îndrumări a sfiat răsunetul dorit.

Reprezentantul Reuniunii, dl. secretar Tordășianu, s'a prezentat Duminecă, la 9 Octombrie n. c., în comuna Săsăuși, îmbrăcat din acest norocos prilej în haină de sărbătoare.

Intrunirea agricolă propriu zisă s'a început la ora 11 a. m. și a durat până la ora 3 d. a. Părintele Gergel binevențând pe dl. Tordășianu, mulțamește Reuniunii agricole pentru atențiunea dată în vitării Săsăușenilor și-l roagă să jertfească câteva momente în folosul acestei populațiuni dornice de a apuca pe calea progresului.

Dl. Tordășianu pune în vedere, că prin faptul prezentării sale în Săsăuși s'a realizat în cele din urmă o veche dorință a Reuniunii noastre agricole, care de mult a luat în programul său de lucru ținerea unei întruniri acolo, apoi ne vorbește despre diferitele căi și mijloace, de cari Reuniunea se folosește pentru a fi folositoare obștei noastre. Tractează despre felurile mașini și unelte economice, cum e plugul mai perfecționat, mașinile de sămănat, mașinile de îmblătit, despre trior, grapă de mușchi, săpătoare, mașina "Tornado", despre cultura nutrețurilor măiestrite (napi, trifoi, lufarnă etc.), despre cultura și valorisarea poamelor, despre soartile superioare de vite, despre valorisarea diferitelor soiuri de produse etc. etc. și conchide, că e timpul suprem să ne gândim la alcătuirea unei instituțiuni a noastre proprii, pentru care dacă munim să fim asigurați, că roadele produse tot numai în folosul nostru propriu au să rămână.

În această ordine de idei se rapoartă la activitatea laudabilă și la sporul îmbucurător ce-l fac Insoțirile de credit satești susteri Raiffeisen, pentru cari de scurt timp au început a se înălzi și până

cel msi pesimiști și mai puțin altruști a nostri. Arată felul de alcătuire al acestor fel de Insoțiri, espune avantajile ce le au societarii și conchide, că dacă vorba este de a lucra cu pași repezi la ridicarea noastră morală și materială, apoi să ne hotărâm pentru înființarea unei Insoțiri satești sistem Raiffeisen în Săsăuși.

Bună impresie a făcut partea ce au luat-o la discuțiune doi fruntași, cari cunoscuți cu mersul Insoțirii din Rucăr și din Apoldul-inf., și au espus păreri în afacere, îndemnând obștea să dea ființă Insoțirii.

Resultatul îmbucurător al discuțiunii a fost, că peste 50 economi s'au înscris la proiectata Insoțire, cari în adunarea generală constituantă au ales direcțiunea, comitetul de supraveghere și pe casar, mai restând a pregăti actele trebuincioase pentru înregistrarea firmei. Dl. Tordășianu, aflând în acest rezultat al muncii de aproape 4 ore, cea mai înaltă recompensă a ostenelelor sale, dorește Insoțirii de credit sistem Raiffeisen din Săsăuși, care este a 19-a în comitatul Sibiu, roade îmbelugate. Noua Insoțire a decretat să intre la proiectata Centrală a Insoțirilor noastre.

"Învigătorul".

Convocări la conf. învățătoarești.

În senzul dispozițiunilor cuprinse în circularul consistorial d'n 19 August v. a. c. Nr. 9581 Școl., prin aceasta convocăm conferența învățătoarească a tractului Hațeg pe Vineri în 8 și Sâmbătă în 9 Octombrie st. v. a. c. ce se va ține în școala noastră din Petroșeni cu următorul

Program:

1. La 10 ore a. m. chemarea Duhului sfânt.
2. Deschiderea conferenței.
3. Constatarea celor prezenți și constituirea biroului.
4. Citirea rezoluțiunei consistoriale Nr. 12.887 Școl. 1909.
5. "Despre manualele mai bune pentru învățarea limbii române în școalele populare", de Ioachim Cerbiceanu jun., în Nucșoara.
6. Predarea cuvântului "casa", prelegere practică cu ol. I de Ana Hodoș, inv. în S. Marie de peatră și Toma N stor inv. în Livezeni.
7. "Oaia și capra" prelegere practică din istoria naturală cu ol. V. de Ioachim Cerbiceanu jun., inv. în Nucșoara.
8. "Dare de seamă despre cea mai bună carte pedagogică românească, cetită în ultimul an", de Iudita Pop, inv. în Ohaba de sub peatră.
9. Dare de seamă despre starea învățământului în tract, de referentul George Bucurenciu, inv. în Petritu lunca de sus.
10. Discuții relative la întemeierea de biblioteci tractuale pedagogice, a unei biblioteci pedagogice centrale și a unei reviste pedagogice pentru întreaga mitropolie, de Grigorie Poenariu, inv. în Bărești.
11. Dare de seamă despre activitatea extrașcolară, lucrată de fiecare învățător.
12. Alegerea comisiunilor pentru anul viitor.
13. Satorirea programei pentru conferența cerouă din anul 1911.
14. Eventuale propuneri.
15. Încheierea conferenței.

La această conferență sunt invitați a lua parte și on. domni preoți ca cateheți, resp. directori școlari.

Hațeg, în 25 Septembrie v. 1910.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Aviz.

De oarece ni s'au cerut din mai multe părți informațiuni, ne simțim îndemnați a face și pe această cale cunoscut on. public românesc, că cursul complementar (supletor) dela școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii din Sibiu s'a organizat în deosebi pentru studiul limbilor moderne: română, maghiară, germană și franceză. Pe lângă acestea se mai învață: lucrul manual și menajul în mod practic, conform statutului de organizare al școlaei.

Studiul limbilor străne, precum și al muzicii și picturii este facultativ, după pregătirea și trebuința elevelor.

La acest curs se pot înscrie eleve care au terminat patru clase civile (secundare) sau și eleve care au terminat mai puține clase, dacă au vârsta de 15 ani.

Pentru desăvârșirea în studiul limbilor se poate urma doi ani la acest curs,

Taxa de întreținere în internat e 550 cor. pe an, în care sumă este cuprinsă și taxa școlară (didactul). Plătirea se face în 4 rate, pe câte două luni și jumătate anticipativ.

Direcțiunea școlii.

NOUTĂȚI.

O întrebare. Întrebăm pe dl. Iuliu Vuia, presidentul „Reuniunii învățătorilor bănățeni”, ce înțelege sub următoarele cuvinte rostite în Timișoara la 15 August a. c. în discursul dsale de deschidere a adunării generale a reuniunii: „Fiți cu respectul cuvenit superiorilor voștri, dar faceți să înțeleagă, când e necesar, că umilul purtător de cădelniță s'a înmormântat împreună cu generația trecută a statului învățătoresc”?

Ciclu de predici. Dl. Mihai Gașpar, diacon în Lugoj, a început Dumineca trecută un ciclu de predici, ce se vor ține pe amvonul bisericii ortodoxe române a Lugojului. Pildă de urmat.

Numire. Judecător la curia regească (curtea de case) este numit dl. Dr. G. Popu, fost judecător la tabla regească din Budapesta.

Vizită regală. Regele Nicolae al Muntenegrului va face în curând o vizită Monarhului nostru la Viena. Regele oaspe va locui în Burg.

Hymen. Dșoara Foca I. Hanciu, din Râmnic-Vâlcea și dl. Octavian Neagoș, din Sibiu, logodiți.

— Anica Brătuiu din Teiuș și Ion Mihai Ciufundeanu din Blaj, logodiți.

— Minerva V. Domșa și Dr. Emil Zacharia, Losot. auditor, își anunță cununia lor, ce se va celebra la 4/17 Octombrie 1910 la 10 ore e. m. în biserica rom. gr. or. din Orăștie.

Instalare de paroh. Mercuri, în ziua Născ. de Dumnezeu, s'a făcut, cum ni se știe, instalarea tinărului paroh George Copos, în comuna Cistur, tractul Devei. Actul instalării a fost săvârșit de protopresbiterul tractului Dr. Ioan Dobre. Parohul și protopopul au sosit cu mare suită în comună și li s'a făcut primire foarte frumoasă din partea poporului. Dorim, ca noul paroh să se arete vrednic de primirea ce i s'a făcut.

Un onorar pentru aviator. Zlarele din capitala română scriu, că consiliul de miniștri a hotărât să se acorde dlui Aurel Vlaicu, suma de 50 de mii lei ca onorar, ear în schimb ministerul de război să aibă autorizarea de a face pentru armată un aeroplan după sistemul inginerului Vlaicu, originar din țara noastră.

Regina Olandei în călătorie. Vilhelmina, regina Olandei, va călători la Sinaia pentru a vizita pe suveranul român. Astăzi Vineri sosește cu trenul accelerat în gara Brașovului, ear de acolo își urmează drumul cu automobilul spre țara românească.

Reforma școlii politehnice din Budapesta. Senatul dela școala politehnică din capitală a făcut un proiect de reformă la școala aceasta. Durata studiilor, conform proiectului, se va urca dela 4 la 5 ani. Instrucțiunea în obiectele principale se va face pe o bază mai largă. Cu privire la examene asemenea se vor introduce mai multe modificări.

Militare. De câteva zile Sebesul-săsesco își are garnizoana sa: în 7 și 8 Oct. a sosit acolo diviziunea primă a regimentului de husari nr. 4 și a fost primită în mod festiv de locuitorii simpaticului orașel.

Iesuiții. Mănăstirea din Portugalia Estrella, din care iesuiții au aruncat bombe asupra mulțimii, a fost cuprinsă după o luptă înverșunată de câteva ceasuri. Călugării iesuiți au scăpat pe o cale suterană, care e în legătură cu alte mănăstiri.

Grevă. O mare grevă a personalului aplicat la căile ferate se anunță din orașele Franței.

Dela Academia Română. Zilele acestea s'a ținut la Academie o sedință, la care a luat parte și dl. D. A. Sturdza, vechiul secretar general. D. Ioan Bogdan a tălmăcit în cuvinte calde bucuria academicienilor de a revedea pe dl. Sturdza sănătos și hotărât a sprijini și mai departe lucrările Academiei Române.

Aviațiune. Pilotul Illner a câștigat Luni premiul de 20 de mii coroane al orașului Viena pentru sborul din Viena la Horn și îndărăt. Calea de 82 kilometri a făcut o încolo într-o oră și 6 minute, la reîntoarcere într-o oră și 14 minute. Pilotului i s'au făcut mari ovațiuni.

Medicamentul Ehrlich în contra malariei. O revistă medicală germană scrie că preparatul 606 este un bun mijloc împotriva malariei. O injecțiune de 6 centigrame face ca frigurile să înceteze. Dacă efectul acesta este durabil, medicina a mai câștigat pe lângă chinină un prețios mijloc pentru a combate malariala.

Trichină. Într-o cărnărie brașoveană s'a confiscat mai multă carne de porc, în care se dezvoltase trichina. Proprietarul a fost condamnat la o amendă de 250 coroane.

Teatru german. Trupa teatrală a dlui director Bauer, care acum dă reprezentațiuni în Brașov, își începe reprezentațiile în teatrul orașenesc din Sibiu în 22 Octombrie nou.

Atentat. În Osterfeld lângă Essen (Germania) un polon a încercat Luni să arunce în aer cu dinamită statuia împăratului Wilhelm I. Monumentul a fost rău știrbit. Făptătorul este arestat.

Procesul Haverda. La a treia pertractare a acestui proces, care s'a terminat Miercuri în 12 Oct., curtea cu jurați din Budapesta a osândit pe cei trei acuzați de omor, și anume: Iánossy, făptătorul, este condamnat la 10 ani temniță, Maria Haverda, ea instigatoare la omorul mamei sale, se pedepsește cu 12 ani temniță, iar Vojtha, complicele, cu 8 ani.

La fondul „Andrei baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor”, al „Reuniunii meseriașilor sibiieni”, s'au mai făcut următoarele dăruiri: Dna Veturia Triteanu n. Mureșanu, din prilejul hirotoniei soțului său Lazar Triteanu întru presbiter, 5 cor.; ear următorii fruntași din Brașov-Stupini, cercetând saule frumos decorate ale Reuniunii, au dăruit și anume: George Taban, inv. 1 cor.; Ioan Cârstea, George Puia, George Constantin, Dumitru Negură, câte 40 bani; Romul Cosma, inv. 60 bani și Vic. Tordășianu, president 10 bani.

Manevre regale. Sâmbăta trecută s'au început manevrele regale române. Manevrela din acest an au un interes deosebit atât din punct de vedere al celor două corpuri de armată puse în luptă, cât și privitor la direcțiunea lor generală. Tema este: o armată năvălește în Muntenia dela nord prin văile Argeșului și Dâmboviței; iar altă armată se concentrează în părțile Ploieștilor, pentru a face față năvălirii. Principele Ferdinand și principele Carol au urmărit cu mare interes acțiunea corpurilor puse în mișcare. A asistat de asemenea și dlul Ionel Brătianu, ministrul președinte, generalul Budișteanu, președinte al senatului și numeroși atașați militari străini.

Arhiepiscop pus la index. Biserica romano-catolică a urmărit în timpul din urmă, ca și în trecut, cu multă asprime publicațiunile, care servesc scopuri moderne și prea moderne. Cu toate acestea nu s'a pomenit decât foarte rar, ca un arhiepiscop să ajungă în conflict cu cercurile Vaticanului. Acum s'a întâmplat și lucrul acesta. Din Roma se vestește adevăratul fapt, că lucrarea cu titlul „Despre originea și istoria bisericii”, scrisă de arhiepiscopul francez Duchesne, a fost pusă pe lista de cărți, a căror cetire este interzisă de biserica romano-catolică.

Muzică militară. Măne Sâmbăta, în 15 Oct. n. e. va concerta muzica militară în restaurantul Brote din loc. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare 50 flieri.

Martți, 18 a. c. în teatrul orașenesc începe seria reprezentațiilor mare ui transformist Jassy Fregoli. Jassy e unul din cei mai buni artiști ai țării românești și grație frumosei sale dicțiuni a fost Recitator al „Poveștii Neamului” în arenele romane ale expoziției generale române. Ca transformist e cel mai desăvârșit în genul său și „Evenimentul” din Iași 18 Noemvrie 1909 în recensia ce o face asupra spectacolului, scrie: Frizzo-Bernardi și mulți alți transformiști au perindat pe la noi, acestia toți făcând au dovada, că Jassy e neîntrecut în arta sa, ocoi imitațiunea e bună, dar modelul ini-mitabil. Într'adevăr Jassy te uimește, iu-teala și măiestria cu care se transformă, extraordinară-i volubilitate, caracterizarea perfectă a tipurilor, varietatea și mulțimea lor te fac să crezi că ai înaintea ochilor o întregă campanie de artiști, în plus decoruri splendide și deci o extraordinară mustrare a scenei. Noi mai adăugăm că Jassy Fregoli va face spectacolul în românește. Bilete se găsesc zilnic la cassa teatrului.

Medici pentru holera. În considerare că nu s'au găsit pentru holera medici în număr îndestulător, ministrul de interne a invitat prin mijlocirea decanatelor dela facultățile de medicină din Budapesta și Cluj, să se anunțe toți acei rigoroșanți în medicină, cari doresc a lua asupra lor sarcina medicilor de holera. Ministrul a stabilit remunerația următoare: pentru rigoroșanți o diurnă de 25 coroane, pentru doctorii de medicină 30 de coroane pe fiecare zi.

Recrutul dela Mohaci. Din Viena se scrie, că la Bruck a sosit un recrut dela Mohaci, ca să-și facă serviciul militar. Făcându-se cercetări, s'a sflat că recrutul are o mulțime de bacili de-ai holerei, deși el omul până acum este sănătos deplin. S'au luat măsuri, ca soldatul să fie izolat câteva zile.

Frate ucigaș. Într-o comună de lângă Dobrișin un băiat de 12 ani se juca cu sora sa de 16 ani. Dela o vreme copiii au început să se certe; iar fratele s'a infuriat atât de rău, încât a apucat niște foarfeci și le-a implantat în pieptul surorii sale. Fata a murit.

Centenarul universității din Berlin. Sărbăria cu prilejul centenarului universității din Berlin s'au început Luni seara cu un serviciu divin. O societate strălucită s'a adunat apoi în saule festive ale universității, în frunte cu ministrul de culte și cu reprezentanții școlilor înalte din Germania și din străinătate, între cari se găseau și rectorii dela toate universitățile germane din Austria. Un conduct de facile, alcătuit de 4000 de studenți, a salutat pela 8 ore pe rectorul și senatul universitar. — Deși universitatea berlineză este relativ tină, se bucură totuși de o mare frecvență; astăzi are 9000 de studenți. Intre profesorii săi iluștri se numără: frații Humboldt, Fichte, Schleiermacher, Hegel, Savigny, Hufeland, Dabois Raymond, Virchow, Rank, Momm-sen, Helmholtz ș. a. Dintre Români au studiat la universitatea aceasta: Mihai Cogălniceanu, Eminescu, dl. T. Maiorescu ș. a.

Cărți și reviste.

„Luceafărul” Nr. 19, revistă literară și artistică, a apărut cu următorul sumar bogat și variat: Redacția: Aviațiunea română: Invenția inginerului Vlaicu. Alice Călugăru: În pădure (poezie). D. N. Ciotări: Păzitorul. Maria Cuntan: Note de drum (poezie). D. I. Lupaș: Viața unei mame credincioase: Anast. Șaguna, mama mitropolitului Andrei. I. Boica: Într'un album (poezie). Ioan Chiru Nanov: Prea sus! Dări de seamă: Il. Chendi: M. Sadoveanu, Povestiri de seară. Traian Demetrescu, Intim, Poeme în proză, Navele; G. Tutoveanu, Albastru. Cronică: „Societatea pentru fond de teatru român” în Re-ghin (II) (T. Codru). „Asociația” în Dej (T. Codru). „Drapelul”. Scurtul. Numai o pildă. „Autoritatea”. Ilustrațiuni: 9 fotografii referitoare la monoplanul ing. Vlaicu.

Pentru limbă, doi articoli: I. Câteva spicuri din dicționarul greșelilor noastre de limbă, conferență ținută de prof. gimn. Azente Banciu, H. Să ne îndreptăm limba, note și observări despre greșelile noastre de limbă în școală și în casă, de Virgil Onițiu, director gimnazial. Iașov, Tip. A. Murășanu, 1910. — O broșură de 48 pag. Prețul 30 flieri.

Vatra Școlară, nr. 8 pe Oct. 1910 cuprinde: Lecțiile practice ca teme de conferență, de Dr. P. Șpan. O oră de instrucție în lumina pedagogiei moderne, de Sica. Ungaria, lecție practică, de Radu Prișcu. Din viața școlară, de Iuliu Vuia. Din viața dascălească, de Li-n. Din viața naturii, de Sigma. Dări de seamă, de Dr. P. Șpan. Informațiuni. Bibliografie.

Doctorul de casă sau Dicționarul sănătății, de Doctorul Vasile Biamu, medic primar al spitalului I. C. Brătianu din Buzău (România). Acest dicționar, scris pe înțelesul tuturor, este împodobit cu 315 figuri, intercalate în text, și vorbește despre structura și funcțiunile organelor omului, medicina uzuală și de urgență, tot felul de boale, accidente, otrăviri, asfixii, epidemii, contagiuni, microbi, revroze, ipnotism, medicamente, plante medicinale, pansamente, igiena generală, alimente și băuturi, locuințe, îmbrăcăminte, igiena preventivă, igiena etăților și profesiunilor, igiena curativă, igiena simțurilor, igiena orașelor și satelor, ape minerale, idroterapie, băi, electricitate, exerciții, gimnastică, etc. Dicționarul sănătății formează un volum mare de 808 pagini, tipărit pe două coloane și cu litere mici; el costă 14 cor. și se poate procura dela librăriile principale și în caz de lipsă deadreptul dela autor din Buzău, trimițând prețul prin mandat postal, după care se va primi cu primul curier cartea recomandată. Pentru preoții dela sate, învățători, studenți în medicină, se face un scăzământ de 10%. Toți aceștia se vor adresa deadreptul la autor. Această carte importantă ar trebui să nu lipsească din nici o casă, fiind de mare folos pentru oricine o consultă.

Concurs cu premiu.

Cu scop de a fi cât mai folositori obștei noastre de pretutindenea, care se indeletnicește tot mai mult cu cultura pomilor, publicăm prin aceasta concurs pentru cea mai bună carte din pomărit, în care să se dea îndrumările de lipsă în toate trebile pomăritului.

Cartea să se scrie în stil popular spre a putea fi înțeleasă de ori care econom ditor a cultiva poni.

Lucrarea cea mai bună va fi premiată cu 100 cor. și se va tipări pe se-sele Reuniunii.

Manuscrisurile să se înainteze subscrisului comitet până la 1 Ianuarie 1911 n.

Sibiu, 13 Octombrie n. 1910.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța
prezid.

Vic. Tordășianu
secretar.

Din public.*)

Epistolă deschisă

cătră Dr. Dionisie Roman, avocat, Mediaș.

Direcțiunea institutului „Racoțana” din Șeica-mare — de o vreme încoace trecut prin atâtea frământări — în repețe rânduri a încercat prin epistole cât și verbal prin funcționarii săi a aduce lumină asupra pretenșiunilor date St. Dr. spre încasare. Cum însă nici un mijloc din cele încercate și nici chiar procesul intentat nu e în stare să Vă înduplece a preda institutului pretenșiunile dela fosta filială din Mediaș: pentru a se putea face odată lumină asupra stării institutului, sub presiunea opiniei publice Vă somăm, ca în timpul cel mai scurt să predați institutului — care și-a pierdut ori-ce încredere în Dr. — toate pretenșiuni-e ce le mai aveți, dela fosta noastră filială Mediaș, ca institutul să nu mai suferă și alte mari pagube.

(402) 1—1

Șeica-mare, în 5 Octombrie 1910.

Mai mulți membri din direcțiune.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

FRĂȚII NEMÉNY:
Grand-Hotel „Savoy”

Budapesta, József-körut. Telefon: 154—08. Hotelul cel mai nou, mai modern și de primul rang al capitalei, situat în centru. 120 odăi. Saloane de cetit și conversat. Încălzire centrală cu aburi. Odaie de scaldă. Lift. Vacuum cleaner. Apă caldă și rece în fiecare odaie. Legătură cu tramvaiul electric, cătră toate gările. Prețuri moderate. Serviciul cel mai conștientios.

Nr. 523/1910.

(404) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh din parohia de cl. a III a Lunca din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă, prin reposesarea parohului Vasile Mică, pe baza rezoluției cons. arhid. dto 24 August a. c. Nr. 9421-1910 Bis., se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoțești dela stat.

Concursul, înzestrat cu documentele cerute de consiliul sinodului arhid. de sub Nr. prot. 82-1910, sunt a se înainta subscrisului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Concurenții cu prealabila încunoștințare aici — până la 8 zile înainte de sinodul electoral, se pot înfișa în parohie, spre a cânta resp. celebra și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia, 27 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Lupșei în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 849/1910.

(401) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al 2-lea de învățător la școala rom. gr. or. din Intorsura-Buzăului, protopresbiteratul Treiscaune se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele statorite prin art. de lege XXVII din 1907 completate prin ajutor dela stat și cuartir natural.

Învățătorul ales va mai avea a instrui pe elevi și în cântări corale cântând în Dumineci și sărbători sf. liturgie și după încheierea din viață sau abdicarea canturului actual va avea să îndeplinească și postul de cantor pe lângă venitele de cantor, împreună cu celalalt învățător alternativ.

Doritorii de a concura la acest post să-și înainteze rugărilor cu documentele repute subsemnatului oficiu protopresbiterat și ertându-l împrejurările ar fi de dorit a se prezenta și în comună.

Brețcu, (Bereczk) 24 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterat rom. gr. or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 563.

(403) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din Sasciori, protopresbiteratul Sebeșului, devenit vacant prin pensionare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

- a) Salar fundamental 1000 cor.
- b) Relut de cuartir 50 cor.
- c) Relut de grădină 20 cor.

Cuincuenaliile se compută numai după anii împliniți la această școală.

Învățătorul ales e dator a propune studiul religiunii, și a cânta cu copii în Dumineci și sărbători în biserică.

Concurenții au săși aștearnă cererile înscrise conform normelor din vigoare subsem-

natului oficiu protopresbiterat în termenul deschis și a se prezenta în biserică spre a cânta.

Sebeș, 28 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Birou de informație.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în **Budapesta** un

Birou de informație.

Orice informație referitor la petițiile înaintate la ministerii, Curie, judecătoria etc., orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în decurs de 2-3 zile, ori și cui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Fac mijlociri comerciale, comande etc.

Taxa de informație 3 cor. și speșele de poștă pentru răspuns.

(375) 4-10

L. Olariu,
Budapesta, Lajos utca 141 III/19.

Vițe de vie**foarte frumoase și mari!**

Fiecare cultivator de vie, care are lipsă de viță frumoasă, mare și curată, să le privească pe acelea deja acum în școalele de viert și să-și acopere trebuințele de acolo de unde cu prețul cel mai puțin capătă cea mai bună plantă. Spre privirea locului meu de școală de viert, afară din cele frumos, cu peste 1/2 milion vițe de vie în cele mai deosebite sorte de struguri de vin și de masă, invită respectuos proprietarul aceluia,

Simon Nemenz,

posesorul primei școale de viert din Reichsdorf Nr. 121 posta Riomfalva.

Cataloge la cerere gratuit și franco!

(360) 6-

Picături de stomach ale lui Brády

cu
Maica Domnului de Mariaszell

ca marcă de scutire

de aceea numite „Picături de stomach de Mariaszell”, sunt probate în decurs de 30 ani și aflate ca cel mai bun mijloc contra ori ce fel de greutate la mistuire, arsură în stomach, constipație, dureri de cap și stomach, colică, insomnie, anemie și galbinare etc.

Se găsește în farmacii cu prețul — 50 bani și C. 1-40. 6 sticle cu C. 5 — 3 sticle duble C. 4-50, trimite franco fabricantul C. Brády, farmacia „La Regele Ungariei”, Viena I. Fleischmarkt I. Depot Nr. 241. — A fi cu atenție la marca de scutire cu Maica Dni de Mariaszell, embleme roșie și subscrisoare ca aici pe clișeu. (37) 8-15

Cărți nouă.

Barcianu, Dicționar român-german, ed. IV a, legat cor. 7 60, broșat	6 —
Carlyle, Eroii	2 —
Datler, Gertra la Baumgarten	3-50
Erttinger, Sfaturi către mame	1-50
Eminescu, Articole politice	—80
Ghibu, Der moderne Utraquismus oder Die Zweisprachigkeit in der Volksschule	2 —
Ghibu, O călătorie prin Alsacia-Lorena, Tăra și școlile ei	—75
Ghibu, Ziaristica bisericească la Români	2 —
Heyse, Prisonierii	—30
Locke, Câteva idei asupra educațiunii	1 —
Martig, Psihologie pedagogică	3-50
Matthias, Pedagogie practică	2-50
Pestalozzi, Leonard și Gertruda Popu, Conceptul juridic de națiune-naționalitate în Ungaria	2 —
Ufer, Introducere în pedagogia lui Herbart	1 —

Se pot comanda dela:

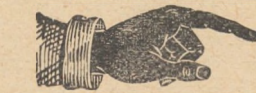
Librăria arhidiecezană, Sibiu.

THE CAMPBELL

renumita fabrică engleză de motoare, livrează cele mai bine construite și durabile

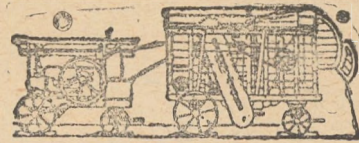
**Motoare și
Locomobile**

cu Benzin
Ulei crud
Gas . . .

Circularea

cea mai ieftină
cea mai sigură
cea mai neimpedecată

Prețuri eftine. Condiții favorabile de plată. Garanție în toată privința.

Agent general:

(380) 3-26

Korányi Victor, BUDAPEST, VI., Liszt Ferencz-tér Nr. 9.
Telefon 64-64.

O vai!

La tuse, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger”

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani

Deposit general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin”
Budapesta, VI., Váci körút 17.

Pastilele de piept ale lui EGGER m'an scăpat repede!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rumler, Carol Priessol, Aug. (367) 4-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhiger, Ludwig Binder, farmacia.

La NAGYENYED
Com. Alsófehér

se adresează, cine dorește a și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, paști, etc.

Vițe altoite

(calitate superioară) viță europeană și amer. cu și fără rădăcini.
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER u. Comp
Pomi și cultura

Călcăiele de gomă

totuși sunt cele mai bune!

(362) 4-25

Se găsesc în tot locul.

De inspectori școlari de stat recomandat și în mai mult ca 100,000 de exemplare întrebuițat este

**Koós-Goldis
Abecedar
maghiar**

prețul 40 fil. A șasea edițiune, în anul 1908 apărută și aprobată.

Cu aceasta și cu „A doua carte” (a 3-a edit. 1910) prețul 40 fil. s'a dat prețuindenea ușor și cu mult progres instrucțiune în limba maghiară.

Exemplare pentru învățători și căfaloage despre cărți române pentru școlile populare și medii din edițiunea lui Zeidner stau gratis la dispozițiune.

H. ZEIDNER, BRASSÓ

Redactor responsabil Teodor V. Păcșian.

Editare și tiparul tipografiei arhidiecezane.